

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת בהעלותך

הדרך האמצעית

"וַיִּקְרָא אֶת שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא קְבָרוֹת הַתְּאֵנָה כִּי שָׁם קָבְרוּ אֶת הָעַם הַמִּתְאַוִּים" (במדבר יא, לד).

לכאורה נראה כי הקב"ה היכה את העם המתאוים כעונש על חטאם, אך השם שניתן למקום – "קְבָרוֹת הַתְּאֵנָה" – מעיד כי לאמיתו של דבר הייתה המכה תוצאה ישירה של התאוה. התאוה היא שהרגה את המתאוים.

תאוות העם לא נבעה מצורך אנושי באכילה ושתיה, תאוה שנרגעת בבואה על סיפוקה, אלא תאוה לשמה: "וְהָאִסְפָּסֹף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הַתְּאֵוִי תְּאֵנָה" (שם פס' ד). הם חיו חיי תאוה, חיים שמטרתם לצרוך כמה שיותר, וראו במילוי התאוה את תכלית חייהם.

תאוה כזו הורגת את בעליה, כשם שהעישון הורג את המעשן וכשם שאכילה בלתי מרוסנת מקצרת את חיי האדם. כל מכור, יהא מושא התמכרותו אשר יהא, מזיק לעצמו במו ידיו.

התאוה היא צורך אנושי. בלי תאוה לא היו נישואים, בלי תאוה לא היו קמים מפעלים, בלי תאוה לא הייתה התפתחות כלכלית. אך תאוה שאין עליה כל מגבלה היא תאוה הרסנית.

פרשייה זו ניצבת מול סוגיית הנזיר שנלמדה בפרשה הקודמת, פרשת נשא. התורה איננה מעודדת נזירות ורואה בחיי ספגנות חיים של חטא. הסגפנות והתאוה הן שני קצוות שצריך להתרחק מהן – אין לחנוק את כוחות החיים, אך אסור להיכנע ליצר.

הדרך האמצעית היא דרך המלך.

שאול דוד בוצ'קו